

Hej!

Nu närmar sig adventstiden, och överallt i världen förbereder sig kyrkor för att fira Guds sons födelse, Fridsfurstens ankomst. De älskade traditionerna bidrar till glädje och trygghet, och de allra flesta av oss förknippar julen med värme och gemenskap. Men i år, som så ofta tidigare, är vi smärtsamt medvetna om att trots att änglarna bär bud till oss om en stor glädje, så härskar ofriden på alltför många håll i världen. Bombarna faller, skotten ekar, barnen gråter. Våldet och det mänskliga lidandet i Palestina, Libanon, Ukraina, Sudan och på många andra platser vet inga gränser, och känslan av maktlöshet inför detta är svår att bära.

Trots detta bär vi ett hopp. Det kan vara litet och svagt, flackande som ett värmeljus i en mörk katedral, men det finns. Hoppet finns för att vi finns. Det sprids genom de små gärningarna, det goda som vi kan och måste välja varje dag.

För oss var det mycket hoppgivande att delta i Göra skillnad-konferensen och träffa så många av er på förmötet för Stockholms stift.

I år inleds ett nytt tema för Act Svenska kyrkans julkampanj, nämligen fred. Att stötta kyrkans arbete för fred och försoning är ett sätt för oss att sprida ljus i mörkret, och vi berättar mer om detta i julbrevet. Vi vill också bjuda in er till en fredsmanifestation i Stockholm den 27 november då vi får tända ljus tillsammans för freden och för världen.

Vi önskar er en god och välsignad jul och allt gott inför det nya året.

Eva-Maria Munck och Ulrica Hansson

KONTAKT:

Eva-Maria Munck, eva-maria.munck@svenskakyrkan.se • 076-136 81 23

Ulrica Hansson, ulrica.hansson@svenskakyrkan.se • 076 829 46 14

Håll dig uppdaterad på vår hemsida: Internationellt arbete i Stockholms stift

Stockholms stift har fått en *ny vänkyrka i Indien*

Som vi tidigare skrivit om har Stockholms stift ingått i en vänkyrkorelation med Tamil Evangelical Lutheran Church (TELC) i Indien. Den 10 oktober skrevs avtalet under av biskop Christian Samraj och biskop Andreas Holmberg i Storkyrkan vid en relief från det ekumeniska möte som Nathan Söderblom tog initiativ till 1925. Det var ett mycket högtidligt tillfälle, som enligt biskop Samraj kändes som en familjeåterförening. Ceremonin inleddes med en stiftsmässa då biskop Samraj predikade.

I ceremonin deltog även stiftsprost Boel Hössjer

Sundman och Danielle Djupedal Larsson från Svenska Kyrkans Unga. Enligt avtalet ska de respektive stiftet regelbundet be för varandra, föra en dialog kring aktuella ämnen, dela teologisk reflektion kring teman som fred, omsorg om Skapelsen, interreligiös dialog, genusrättvisa och kristen lära och utbildning, framförallt bland ungdomar.

I och med avtalet har Stockholms stift följande vänkyrkorelationer:

Tyskland: Evangelische Landeskirche
Dresden Sachsen

England: Diocese of Portsmouth, Church of England

Tanzania: Northern Diocese, Evangelical Lutheran Church in Tanzania (ELCT)

Indien: Tamil Evangelical Lutheran Church (TELC)

Tack för att ni även tar med den tamilska evangeliskt lutherska kyrkan i era böner för Stockholms stifts vänkyrkorelationer.

Bilder från signeringen i Domkyrkan den 10 oktober 2024.

Danielle Djupedal Larsson, SKUSS, →
biskop Andreas Holmberg, Stockholms stift,
biskop Christian Samraj, TELC och stiftsprost Boel Hössjer Sundman, Stockholms stift.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Besök hos den tamilska evangeliskt lutherska kyrkan i Tamil Nadu

Som direkt uppföljning av samarbetsavtalet med Tamil Evangelical Lutheran Church (TELC) åkte en delegation från Stockholms stiftskansli till Tamil Nadu i slutet av oktober. Från Stockholms stiftskansli deltog Biskop Andreas Holmberg, stiftsprost Boel Hössjer Sundman, internationell och interreligiös koordinatör Eva-Maria Munck samt förtroendevald ordförande för internationella utskottet, Klas Ek. Med var även Nacka församling som undersökte möjlig vänförsamling i Tamil Nadu genom kyrkoherde Carl Dahlbäck samt prästerna Maria Bergstrand och Jennifer Schulze. Svenska kyrkans regionala representant för Indien och Asien, Sheila Mallik planerade besöket och medverkande under hela delegationsbesöket.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Kyrkorådet och TELCs biskop Christian Samraj efter gudstjänst i Holy Trinity Lutheran Cathedral i Trichy, Tamil Nadu.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Besök i församlingen New Jerusalem Church, Tranquebar, Tamil Nadu, den första protestantiska kyrkan för tamiler i Indien.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Besöket innehöll många uppmuntrande och meningsfulla möten och samtal med medarbetare i TELC på nationell nivå, stift och församling, elever i flera av TELCs skolor, samt studenter vid TELC högskola, TBML College, samt den ekumeniska teologiska högskolan Gurukul i Chennai. Vi fick även möta diakoner och kvinnor med intellektuella och fysiska funktionshinder som lever och bor på TELCs diakonicer Bethania home i Thanjavur.

Än en gång blev det för mig (Eva-Maria) uppenbart hur otroligt angeläget det är med den världsvida kyrkans utbildningsinsatser för barn och unga, i synnerhet för flickor.

Ett av de för mig starkaste mötena var med en pensionerad rektor för en av TELCs 180 utbildningsinstitutioner. När vi möttes tog hon tag i min arm och sa med stor entusiasm och glädje: "Because of the missionaries from Church of Sweden – I am educated!".

Det märktes mycket tydligt att syskonen i TELC var mycket uppskattade och tacksamma för medarbetare i Svenska kyrkans missions liv och gärning. Av de fyra första biskoparna i TELC var tre svenskar. I Tranquebar finns fortfarande ett hus som heter

FOTO: SHEILA MALLIK

Samtal med elever på en högstadieskola som drivs av TELC i Thanjavur.

"Church of Sweden Mission Bungalow". Samtidigt som glädjen finns över missionshistorien, är TELCs egenmakt över sin kyrka självklar.

Innan vänkyrkoavtalet med Stockholms stift inleddes hade det varit en lång period av paus i relationen med Svenska kyrkan och TELC. Det uttrycktes en stor glädje från medarbetare i TELC att vi nu har en formell relation: "The family is reunited", uttryckte biskop Christian Samraj.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Gudstjänst med anledning av reformationsdagen den 31 oktober på den ekumeniska teologiska högskolan Gurukul i Chennai.

TELC är en sjungande kyrka

Vid en konsert på St Josephs Eye hospital som drivs av TELC fick vi lyssna på tre körer i programmet *Go light the world*. Personalkören på sjukhuset hade mycket ambitiöst övat inför konserten varje dag efter arbetet kl. 17 under 40 dagar i följd. En stor höjdpunkt var att få sjunga sånger från den gemensamma psalmskatten på olika språk samtidigt. *Härlig är jorden, O, Store Gud* och *Bliv kvar hos mig*, är några av de svenska psalmmelodier som sjungs av TELC på tamil.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Hälsning från Adam, i Tanzania
med Ung i den världsvida kyrkan

Man vill bara att allt ska vara bra

Hej igen!

Nu har jag varit här i Tanzania i lite över två månader och som jag har fått uppleva saker. Från att stå och hålla upp en presenning i spöregn så folk kan se vad som händer i gudstjänsten till att det är så varmt så man knappt orkar gå ut ur huset. Ena sekunden sitter man hemma hos en biskop och äter middag och kan konversera hur lätt som helst på engelska och nästa sitter man på golvet i en lerhydda och förstår inte varandra alls men kan ändå njuta av stunden.

För några veckor sedan tog jag en kvällspromenad omringad av bananplantager och pratade med mannen i min värdfamilj om vad de brukar odla. Då fick jag berättat för mig om hur regnsäsongen borde ha kommit redan för några veckor sedan. Några dagar senare så kom regnet. I ungefär en vecka regnade det åtminstone en timma varje dag. Den veckan var det fullt upp med att plantera bönor på fälten. Efter den veckan så tog regnet slut och för den resterande tiden i familjen så såg vi knappt något mer regn.

I vår andra värdförsamling som ligger närmre Victoriasjön så har det regnat mer än vad det gjorde i den lilla byn, men de personer som vi har träffat är lite oroliga. Det har inte regnat tillräckligt och det kommer nog bli en liten skörd. Man kan nog bäst förklara regnet här som om det har en på- eller avknapp. Det kan gå från sol till regn på bara en minut, och när regnet kommer faller det så mycket så att marken inte hinner suga upp allt vatten och kollar man utanför fönstret så ser man en vattenpöl som täcker en hel gård och som forsar ner mot vägen.

Det här har varit lite jobbigt att höra, man vill bara att allt ska vara bra. Det är orättvist hur vi i ett land som Sverige lever som om det finns 4,2 jordklot att konsumera, medan om vi skulle konsumera som den genomsnittliga personen i Tanzania så skulle vi bara

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

behöva 0,7 jordklot. Men ändå är det i länderna som redan är mest utsatta som klimatpåverkan är som störst.

Men även om jag sitter här och klagar på hur vi konsumerar sex gånger så många jordklot i Sverige så är det inte bara det jag går runt och tänker på här. Jag har det väldigt bra. En massa härliga personer får jag träffa, och så många som tycker att det är hur roligt som helst att få ha oss på besök. Kulturen här är så välkomnande och fin, jag ser fram emot att få dela mer med så många som möjligt, men det får nog bli lite senare.

Baadaye! / Vi ses senare!

Adam

Träffa Adam i vår

Under våren 2025 kommer Adam gärna ut och delar med sig kring sina upplevelser i Tanzania för församlingar, internationella grupper, konfirmandgrupper och andra sammanhang.

Vill du att Adam kommer till din grupp eller har frågor kring utbytesprogrammet, exempelvis kring ansökningsprocessen 2025?

Kontakta ulrica.hansson@svenskakyrkan.se

Regnet öser ner i Bukoba.

FOTO: ADAM MATTIASSON

Sprid ljus i mörkret – årets julinsamling

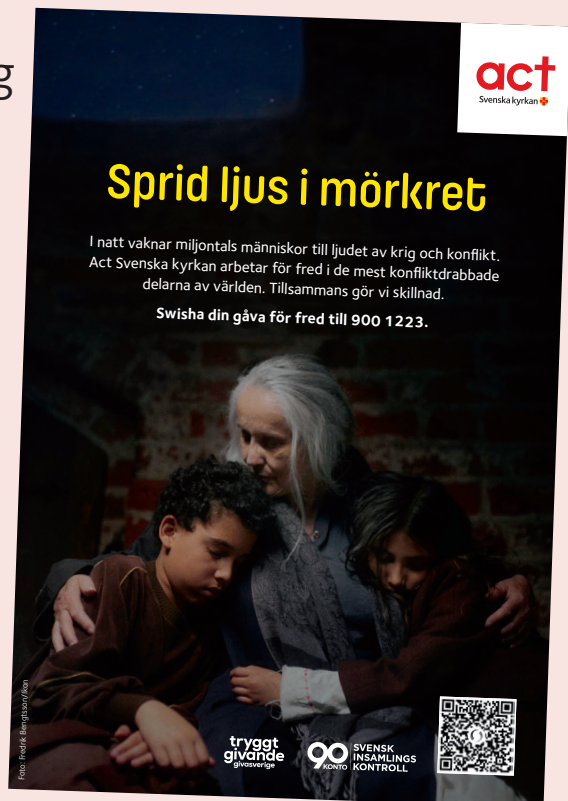
Ni har nog inte missat att temat för Act Svenska kyrkans julinsamling 2024 är 'Sprid ljus i mörkret' och handlar om kyrkans arbete för fred och försoning. Detta tema känns smärtsamt angeläget just nu och vi vill verkligen uppmuntra församlingar att engagera sig.

Den som vill fördjupa sig i temat kan göra det på Actum: Fokusområdet Fred och demokrati – ACTUM.

Om du eller din församling arrangerar insamlingsaktiviteter, ljusmanifestationer eller något annat under julkampanjen och vill dela med er av detta på sociala medier, använd gärna dessa hashtags #Act-Svenskakyrkan #Julinsamlingen #Spridljus

Julinsamlingen pågår mellan första advent och trettondagen.

På Stockholms stiftskansli har vi bestämt oss för att utmana stiftskanslierna runt om i Sverige i insamling per anställd medarbetare på stiftskansliet (per capita). Vi ordnar bland annat en julbasar.

Bön för julinsamlingen av ärkebiskop Martin Modéus

Fredens Gud, ge oss din frid

Gud, du är källan till fred och frid. I en värld av krig och oro ber vi om en rättvis fred för jordens alla folk. Med änglarna vid herdarnas äng sjunger vi vår längtan till fred och enhet. För vår skull lät du din son födas i armod, mitt i fattigdom, konflikt och ockupation. I livets alla skiften är du hos oss. Hjälp oss att se dig i kärleken, skönheten och medmänskligheten.

Som din kyrka ber vi om nåden att finna och samverka med världens alla goda krafter mot splittring, oförsonlighet och krig. Vi ber om din vägledning och styrka, om hjälp att se djupet och styrkan i insikten att vi alla lever under samma himmel. Hjälp oss att, i gemenskapen, finna hopp till handling.

Vi ber om fred mellan människor, mellan länder och stater, mellan trosriktningar och religioner. Vi ber om fred för hela skapelsen. Vi ber om barmhär-

tighet och omsorg för alla som lider av krig. Vi ber för alla som lever under rädsla, förtryck och förstörelse. Vi ber om din tröst och om hopp. Vi ber om visdom och kraft för alla som arbetar för rättvisa och fred i världen. Vi ber för Act Svenska kyrkans arbete tillsammans med systerkyrkor och människor runt om vår planet.

Låt din frid genomsyra våra tankar, ord och handlingar. Hjälp oss att likt Maria ta det till våra hjärtan så att också vi får nåden att bära ljuset i mörkret. Led oss likt de vise från österns länder med ljuset av din rättvisa, din kärlek och din försoning. Hjälp oss att bygga en värld där din frid råder i alla hjärtan och i hela skapelsen.

Amen

FOTO: GUSTAF HELLSING/KON

Sprid ljus i mörkret

Fredsmanifestation • 27 november kl 18

Med anledning av starten på julkampanjen så bjuder vi in till en ljusmanifestation för fred på Medborgarplatsen, Stockholm (trappan utanför Medborgarhuset) kl 18.

Erik Lysén, chef för Act Svenska kyrkan samt Kerstin Bergeå, ordförande för Svenska freds- och skiljedomsföreningen, kommer att tala och vi får möjlighet att tända ljus för en fredligare värld. Alla pengar som samlas in går till julkampanjen.

Varmt välkomna att sprida ljus i mörkret.

Stiftskollekt 2 februari 2025

Angaza Womens Center

På Kyndelsmässodagen 2 februari tas det upp stiftskollekt till Angaza Womens Center i Moshi, Tanzania, runt om i Stockholms stifts församlingar.

Kollektcirkulär kommer att skickas ut enligt vanlig ordning.

Angaza Womens Center skyddar, stöttar och stärker flickor och kvinnor som lever i utsatthet. Centret startades för 20 år sedan av Norra Stiftet i Evangelical Lutheran Church of Tanzania (ELCT) och stöts ekonomiskt av Stockholms stift. Centret har blivit en tillflykt och en trygg plats för kvinnor och flickor som flytt sina hem på grund av exempelvis tvångs- eller barnäktenskap, eller könsstympning. Centret erbjuder kurser i till exempel sömnad, datorkunskap, hushållsekonomi och entreprenörskap för att kvinnorna ska kunna bli självförsörjande. De driver en förskola för barn som lever i utsatta situationer och ordnar seminarier och annan typ av verksamhet för änkor, ensamstående mammor, kvinnliga församlingsledare och andra. På centret bedrivs jordbruk, till exempel odling av majs och boskapskötsel som dels försörjer de boende på centret och dels kan säljas för att öka inkomsterna.

Angaza Womens Center bedriver ett mycket viktigt arbete och vi är glada över att kunna bidra till detta.

FOTO: PRIVAT

Katja Stroeven, nu präst i Danderyds församling, genomförde en del av sin utbildning i Norra Stiftet och var baserad på Angaza Womens Center. Till höger står Faustine Mmari Kahwa, kvinnosereterare i ELCT Norra stiftet.

FOTO: KATJA STROEVEN

Boskap bidrar till försörjningen av Angaza Womens Center.

FOTO: FAUSTINE MMARI KAHWA

Ett klassrum på Angaza Womens Center.

Besök från Norra Stiftet i Tanzania

I oktober hade vi glädjen att få ta emot gäster från vårt vänstift Norra Stiftet i Evangelical Lutheran Church of Tanzania (ELCT). Mathayo Mtui, Clotilda Kimaro, Violeth Masaki och Godwin Mauki besökte Stockholm under tio dagar. Under sitt besök i Stockholms stift hann de med att delta i Mental Health Run och fira mässor i Nacka, Vantör, Österåker samt i St Eugenia och Storkyrkan. De besökte Sveriges Kristna Råd, Mötesplats Mariatorget (Stockholms Stadsmission), Stockholms stadshus, träffade stiftets internationella utskott, deltog i en körövning och tillbringade en dag i Järvaområdet med besök i både Kista moské och Rinkeby Folkets hus. De hann träffa både gamla och nya vänner på luncher och middagar och ute i församlingarna, och det blev många fina samtal och utbyten. De deltog också på Göra Skillnad, där de fick träffa internationellt engagerade från Stockholms stift under ett förmöte och där de kunde ta emot en gåva från Sollentuna församling i form av en bägare och en paté för stiftskansliet i Moshi.

Vi vet att deras besök var till välsignelse både för de

FOTO: ULRICA HANSSON

Godwin, Clotilda, Violeth och Mathayo från ELCT utanför St: Jakobs kyrka.

fyra gästerna själva och för dem som fick möjlighet att träffa dem under deras tid i Sverige, och vi känner oss tacksamma över den här möjligheten att ytterligare fördjupa relationerna mellan Stockholms stift och Norra Stiftet i Tanzania.

FOTO: EVA-MARIA MUNCK

Sally Azar besökte Sollentuna församling

I samband med sitt Sverigebesök, där hon bland annat deltog i Göra Skillnad, kom Sally Azar till Sollentuna församling den 14 oktober. Sally är den första kvinna att prästvigas i den Evangeliskt-lutherska kyrkan i Jordanien och det Heliga Landet (ELKJHL). Tillsammans med prästen Erik Ringheim talade hon i en välbesökt Turebergskyrkan på temat *Vardag och liv i tider av krig*.

Krister Stendahl Memorial Lecture

Årets föreläsare i serien Krister Stendahl Memorial Lecture var Zilka Spahic Siljak från Sarajevo. Den 14 november talade hon kring feministiska perspektiv på interreligiöst fredsarbete med exempel från Balkanregionen.

Läs en intervju med Zilka Spahic Siljak på Stockholms stifts webbplats: [Gräsrotsaktivism, muslimsk feminism och fredsbyggande – Svenska kyrkan Stockholms stift](#)

Zilka Spahic Siljaks föredrag finns inspelat och tillgängligt via Vimeo på stiftets webbplats där även inspelningar av Krister Stendahl Memorial Lecture från 2009 finns publicerade: [Krister Stendahl Memorial Lecture – Svenska kyrkan Stockholms stift](#)

FOTO: EVA-MARIA MUNCK